

UD PÅ ISEN ELLER NED TIL DANMARK

– grønlændere i fængsel
på ubestemt tid i Danmark

Af Thorkild Høyer

Danmark – og forfatteren selv – har bidraget til opbygning af retssystemer i forskellige 3. verdens lande. En indsats som også Grønland ville kunne profitere af:

“Mit bud er, at med den rette systematiske indsats vil et godt fungerende retssystem, drevet af grønlænderne og med minimal dansk bistand, kunne etableres på under 10 år. Hvis der ellers er interesse for det. Desværre er der ikke meget, der tyder på det.”

*Forfatteren på job:
”Det er langdistance retsmøder –
Kredsretten med kredsdommeren
og to domsmænd sidder sammen
med anklageren i Grønland,
medens domfældte tillige med
forsvareren og tilsynsværgeren sidder
i et videolokale i Danmark.”*

Det er standardpraksis i Grønland at dømme de mest alvorligt kriminelle til anbringelse i Danmark på ubestemt tid. Den praksis udløser sædvanligvis ingen nævneværdige reaktioner, hverken i Danmark eller Grønland. Det drejer sig uden undtagelse om forbrydelser begået i Grønland. Forbrydelser, der indebærer at gerningsmanden føres tusinder af kilometre væk fra sin familie, sit land, sin kultur, sit netværk, sin historie. Ned til et land han typisk ikke har nogen form for relation til overhovedet. Et sprog han ikke taler. En kultur han ikke kender. Hvor han ingen venner eller noget netværk har. Budskabet kan ikke gøres tydeligere: du er en uønsket person.

I Grønland har man kulturelt bestemt haft en tradition med at skille sig af med svage individer, såsom gamle, småbørn og svage i tider med mangel på føden. Også kriminelle der i særlig grad har forbrudt sig mod samfundet, har man skilt sig af med. Dette har det førhen været nødvendigt at gøre for at det lille lokalsamfund/bopladsen i trængte tider har kunnet overleve. Det har ikke været muligt at mætte alle munde. Man måtte prioritere. Og forbrydelser kunne være så grove, at lokalsamfundet/bopladsens ville bryde, hvis gerningsmanden ikke så at sige blev sat ud på isen.

I dag fungerer anbringelserne til lukket anstalt i Danmark som isen. Grønland skiller sig af med de tungest kriminelle ved at idømme dem tidsubestemte straffe og sætte

dem ud på isen ved en anbringelse i Danmark. Antallet har gennem årene været rimeligt konstant. Pr. 30.6. 2010 var der anbragt 19 grønlandere i Danmark

Det gøres rent fysisk, men også mentalt. Den dømte bliver forvandlet til et ikke-medlem af samfundet. Ikke set. Ikke hørt. Ikke regnet med. Tidligere tiders af naturen fremtvungne brutalitet lever stadig i bedste velgående, og i en sådan grad så Grønland som samfund har meget svært ved at gennemføre de nødvendige debatter om det betimelige i denne praksis, selvom man forlængst har fjernet sig fra bopladsens snævre rammer og muligheder.

Justitsvæsnet er et af de områder, som stadig finansieres af Danmark, og var viljen der, så kunne Grønland forlængst have krævet tilført de nødvendige ressourcer til opførelse af de nødvendige fængselspladser i Grønland. Men viljen har ikke været der i Grønland og heller ikke i Danmark, førend her i de seneste år, hvor det endelig er blevet besluttet at få bragt en ende på de umenneskelige, uværdige og ydmygende anbringelser i Danmark.

RETSSAGSBEHANDLINGEN I DANMARK¹⁾

Grønlandere anbragt i Danmark kan regelmæssigt få prøvet den dom, der har bestemt at de tidsubestemt skal anbringes i Danmark. Den anbragte kan forlange en prø-

velse et ½ år efter seneste dom²⁾. Sagerne behandles stort set alle efter samme mønster. Der indhentes en udtalelse fra Anstalten ved Herstedvester. Sagerne indbringes så for Kredsretten af anklagemyndigheden, der stort set altid møder i retten ved den ledende politimand i retskredsen som anklager.

Den domfældtes påstand under sagen vil typisk være en ophævelse af den afsagte dom om anbringelse i Danmark og ikke sjældent med en subsidiær påstand om overførsel til afsoning i Grønland.

Det er langdistance retsmøder – Kredsretten med kredsdommeren og to domsmænd sidder sammen med anklageren i Grønland, medens domfældte tillige med forsvareren og tilsynsværgen sidder i et videolokale i Danmark. I nogle tilfælde sidder anklageren eksempelvis på østkysten, mens kredsretten sidder i Nuuk på vestkysten. Retsmødet transmitteres så via videolink. Den anden ende ses på en 40-46” fladskærm.

Kvaliteten af videolinket er ofte stærkt problematisk – hvis det overhovedet lykkes at etablere en forbindelse, hvilket ofte ikke sker. Lyd og billede kan være forsinket i flere sekunder. Set fra domfældtes ende af linket, ser han i et totalbillede de tre dommere, anklageren og evt. sekretæren, eller i eksemplet ovenfor hvor anklageren er på østkysten, er der på skærmen tre mindre billeder med henholdsvis retten, anklageren og domfældte sammen med forsvareren og bistandsværgen. Fra kredsret-

tens ende ser man i et totalbillede domfældte, forsvareren og tilsynsværgen. Det er økonomiske begrænsninger, der har ført til at disse retsmøder som regel afholdes over et video link.

Den tekniske nødløsning indebærer, at man nok ser de enkelte personers konturer tydeligt, men man kan ikke se kropssproget eller ansigtsmimikken særligt tydeligt, hvis overhovedet. Konsekvensen af det er, at kommunikationen nærmest kun er verbal. Som de fleste straffefanger er grønlandske straffefanger som regel ikke særlig stærke i verbal kommunikation. Teknologien er også for de fleste ret fremmedgørende og inspirerer ikke just til en fri kommunikation. Det forværres betydeligt, når parterne er tre forskellige steder og lyden og billedet er forsinket i flere sekunder. Kredsretten får derfor et mere sparsomt indtryk af domfældte end hvis retsmødet blev afholdt på mere traditionel vis, hvor alle er tilstede i samme rum, og dialogen kan foregå mere fri og spontan. Eksempelvis spørger jeg ofte domfældte om, hvordan han oplever at være anbragt på Anstalten i Herstedvester og i hvilket omfang han har kontakt til familien flere tusinde km væk i Grønland. Det er spørgsmål, der ofte udløser stærke følelser. Men rigtige mænd taler jo ikke om deres følelser. Følelserne er derimod ikke til at tage fejl af, når man befinder sig i samme lokale. De ses blot ikke over video linket.

Sagen forelægges af anklageren/politiet. Det sker ved oplæsning af de seneste erklæringer eksempelvis fra Anstalten. Anklagemyndigheden fører aldrig vidner – man nøjes med erklæringerne.

Jeg indkalder derimod altid vidner. Det kan være tilsynsværgeren, der kan berette om domfældtes udvikling og personlige forhold. Eller det kan være en arbejdsgiver eller en støtteperson.

Anstaltens erklæringer udtaler sig nærmest altid mod ophævelse af anbringelsesdommen – jeg har i mine mange år ikke oplevet en eneste erklæring, der anbefaler ophævelse. En ophævelse af dommen indebærer en løsladelse af den domfældte og en tilbageførsel til Grønland. Mit indtryk er, at Anstalten ikke ønsker at komme i en situation, hvor den kan drages til ansvar for en løsladts evt. tilbagefald til ny kriminalitet. Skal der ske løsladelse, skal ansvaret entydigt kunne placeres på Kredsretten og intet ansvar skal kunne påhvile Anstalten, der derfor altid går med både livrem og seler.

Fængselsledelsens erklæringer anbefaler dernæst nærmest altid (ingen regel uden undtagelser), at der følges en trappetrins model. Da de fleste forbrydelser er begået under indflydelse af alkohol, vil det altid være en forudsætning, at domfældte har gennemgået en misbrugsbehandling. Der gennemføres regelmæssigt kontrol af dom-

fældte og konstateres der spor efter hash, så rykker domfældte direkte tilbage til start. Kun sjældent konstateres der spor efter alkohol, men det kan forekomme ved uledsaget udgang, som er stadiet lige før domfældte kan overføres til videre afsoning i Grønland. Konstateres der alkohol, fratages domfældte muligheden for udgang i en periode og kan herefter få ledsaget udgang, der efter en periode ændres til uledsaget udgang.

Hash indtages af mange domfældte. Tristheden ved at være anbragt på den lukkede anstalt ved Herstedvester er så massiv, at indtagelse af hash som en slags selvmedicinering mod depression for mange bliver en udvej. Selvom domfældtes kriminalitet ikke har nogen forbindelse overhovedet med hashindtagelse, så vil hashindtagelse uden videre føre til, at Anstalten vil modarbejde en ændring af dommen, eksempelvis også til fortsat afsoning i Grønland.

Det er givetvis i orden, at fængselsmyndighederne bekæmper indtagelse af hash i fængslet, men det er samtidig en kendsgerning, at hash er meget udbredt overalt i fængslerne. Der er de, der hævder, at der til en vis grad ses gennem fingrene med, at de indsatte indtager hash, idet det skaber mere ro i fængslerne. De indsatte laver simpelthen mindre ballade, når de er påvirkede.

Det er derimod ikke i orden, at Anstalten ikke nuanceret vurderer for den enkelte domfældte, om et lille misbrug af hash kan antages at føre til et tilbagefald til ny ligeartet alvorlig kriminalitet. Der kan være de domfældte, hvor et lille forbrug af hash ikke kan antages at føre til alkoholmisbrug, der jo ofte optræder sammen med kriminalitet.

Det bliver ligeledes vurderet, om domfældte har konflikter med andre domfældte eller personalet. Vælger en domfældt at holde sig væk fra andre domfældte eksempelvis for ikke at blive inddraget i den dominerende hash-kultur, så kan vedkommende blive negativt bedømt for ikke at indgå i sociale relationer. Undgår den domfældte konflikter, kan han blive negativt bedømt som konfliktsky. Dyrker den domfældte ikke sport sammen med de andre domfældte, kan det blive bedømt negativt.

Det bedømmes decideret negativt, hvis den domfældte ikke erkender sin skyld for den kriminalitet, der har ført til anbringelsen. Generelt vedkender grønlændere sig hyppigere end danskere den begåede kriminalitet, men det forekommer, at domfældte nægter at have begået kriminaliteten, og som det er anført i note 1, så forekommer det også, at der sker urigtige domfældelser. Var det i den pågældende sag ikke blevet opdaget – og det var et tilfælde – så ville den pågældende kunne have tilbragt det meste af sit liv på Anstalten og stedse blive bedømt som en negativ fange.

Der opstilles med andre ord et normalitetskrav, som er idealistisk og urealistisk. Ingen kan leve helt op til dette normalitetsbillede. Jeg har ofte grebet mig i at være lykkelig over, at jeg personligt ikke skal bedømmes efter de standarder. Jeg ville dumpe med et brag!

Ikke kun anstalten, men også kredsretten opstiller et vidtgående normalitetskrav, omend det kan være vanskeligt at dokumentere, fordi begrundelserne for kredsrettens afgørelser oftest er meget kortfat-

tede og læner sig op af Anstaltens udtalelse i sagen. Kredsretten forventer en ydmyg og selvudslettende optræden af den domfældte, der dog som altid i straffesager har det sidste ord. Benytter en domfældt sig imidlertid af det til at give udtryk for, at han nu synes, at han så rigeligt har betalt sin gæld til samfundet, som jeg oplevede det i en sag med en domfældt, der har tilbragt 14 år i Anstalten for voldtægt, så reageres der prompte.

Der er som nævnt tale om tidsubestemte domme. Det indebærer, at der ikke er fastsat nogen længstetid for anbringelsen. Ideen ved tidsubestemtheden er, at de domfældte skal behandles, og det tager den tid, som det nu tager, indtil de er "helbredt". De indsatte gennemgår f.eks. misbrugsbehandling, får psykologsamtaler og arbejdsstræning. Når de så er blevet "normaliseret", kan de sendes tilbage til Grønland. Uvisheden om hvornår det kan ske, er stærkt belastende for de fleste domfældte. Nogle går menneskeligt til grunde. De smarteste fanger aflurer, hvilken adfærd personalet forventer, og gennemfører så deres livs vigtigste skuespil i en stramt koreograferet teaterforestilling.

Nogle opholder sig på Anstalten i et betydeligt antal år og oplever at forbindelsen til Grønland gradvist svækkes³⁾. Familie-medlemmer og venner dør. Ganske vist må den domfældte foretage telefonopkald til familien, og der kan foretages sjældne besøgsrejser, men forbindelsen svækkes over tid. Nogle domfældte oplever, at familien slår hånden af dem, fordi den begåede kriminalitet ikke kan rummes af familien. Konsekvensen er, at et stigende antal domfældte ikke ønsker at komme tilbage til Grønland, men ønsker at blive i Danmark. Deres danske netværk bliver grundet den langvarige anbringelse på Anstalten stærkere og mere betydningsfuldt end deres grønlandske netværk. Selvom den domfældte ønsker at blive i Danmark, så vil han alligevel blive bedømt af en grønlandsk ret og efter grønlandske regler og normer.

KREDSRETTERNE

Sagernes behandling og chancen for et positivt udfald hæmmes også af, at kredsretterne generelt, men ikke altid, er dårligt bemandede. Det grønlandske strafferets-system er et lægmandssystem i modsætning til det danske, der i udgangspunktet er et professionelt system med bidrag af lægmænd⁴. Det er i Grønland ikke muligt at have et professionelt system med uddannede jurister som dommere etc. Der er simpelthen ikke uddannet nok jurister. Et lægmandssystem kan også være udmærket, hvis man iagttager forskellige forholdsregler. Betalingen for arbejdet skal være i orden og fristende (i dag er der stor gennemstrømning og nogle kredsretter kan ikke få personale, men drives fra Nuuk). Der skal være en ordentlig uddannelse af kredsdommerne, og der skal tilbydes løn under uddannelsen.

Anklageren er væsentlig bedre uddannet end både kredsdommer og den læge forsvarer og styrer derfor ofte sagen. Der bør imidlertid være ligestilling mellem de enkelte parter i en straffesag for at den kan være fair⁵. Kredsdommernes uddannelse er desuden bedre end de læge forsvareres. Det er et betydeligt problem. Eksempelvis skal en forsvarer være i stand til at råde sin klient, om der skal tilstås drab eller blot vold med døden til følge. De fleste ræsonnerer instinktivt, at hvis en uoverensstemmelse har ført til en persons død, så er der tale om drab. Sådan er det imidlertid ikke. Mit gæt er, at mange bliver dømt for drab, hvor de i stedet skulle have været dømt for vold med døden til følge. Og alt andet lige så er det mere sandsynligt, at en drabsdom kan føre til anbringelse i Danmark end en dom for vold med døden til følge.

Desuden er mange sager i dag meget teknisk komplicerede med anvendelse af eksempelvis DNA beviser, fingeraftryk etc. Det stiller store krav til såvel kredsdommerne som forsvarerne.

Der skal være et tilsyn og en permanent støttefunktion. Det er der sådan set i dag. For kredsretterne fungerer Grønlands

Landsret som tilsyn. Det kunne imidlertid overvejes at have tilsyn og støttefunktion som en selvstændig enhed, uafhængig af landsretten. At funktionen ligger hos landsretten er problematisk, fordi det med rette kan indvendes, at tiltalte så ikke får en reel to-instans behandling af sin sag. Landsretten kan også have været inde over sagen, da den blev behandlet i kredsretten. En støttefunktion skal også i betydelig grad være opsøgende, altså foretage besøg hos de enkelte kredsretter og følge sager som observatør, samt gennemføre opfølgende træning på stedet etc.

Der gennemføres i dag i modsætning til for få år siden træning af forsvarerne. Støttefunktionen lå før 1. januar 2010 hos et advokatkontor i Nuuk, der fungerede som en hotline-løsning. Det er en rigtig dårlig løsning. Forsvarerne vil naturligt nok være tilbageholdende med at afsløre deres uvidenhed overfor en advokat i Nuuk. Ordningen har også kun været meget begrænset brugt.⁶

For at en støtteordning skal fungere, så skal der være et ejerskab af ordningen. Det kan være vanskeligt for de læge forsvarere at have noget ejerskab til en støtteordning i form af et advokatkontor i Nuuk, og hvor der ikke foretages noget opsøgende arbejde med supervision på stedet. Der foretages heller ikke nogen form for opfølgende uddannelse.

Ved reformen pr. 1. januar 2010 var det tanken massivt at styrke forsvarerne. Udover hotlineordningen blev der indført en ordning, hvorefter en forsvarer, der ikke er jurist, kan få beskikket en rådgiver, der enten er advokat eller er autoriseret forsvarer, der tillige er jurist. Det kaldes en udenretlig rådgiver.⁷

Det må konstateres, at en styrkelse af den læge forsvarerordning endnu ikke er blevet realiseret. Den rigtige løsning er etablering af et kontor, der – i starten med bistand af en erfaren dansk advokat – med grønlandsk personale kan gennemføre uddannelse, opfølgende træning, supervision i konkrete sager og hotline. Når forsvarerne oplever et ejerskab til deres helt egen støt-

tefunktion, vil det kunne blive velfungerende og levedygtigt.

Det grønlandske retssystem fungerer meget dårligt. Selv simple ekspeditioner såsom berømmelse af retsmøder og besvarelse af henvendelser kan tage uger, ja, ind i mellem måneder. Det er naturligvis et irritationsmoment for mig som advokat, der gerne vil have ekspederet sagerne og bistå mine klienter effektivt og professionelt, men jeg kan dybest set være ligeglad. Det kan den domfældte eller sigtede ikke. De kan ikke undgå at få andet indtryk end at de ikke regnes for noget som helst. De er sat ud på isen.

Eksempelvis oplevede jeg fornylig en sag, hvor en tydeligvis forvirret politiassistent, der mødte som anklager i videoretsmødet, oplyste at den lokale politimester, der skulle have haft sagen, havde måttet tage til en anden bygd i en anden sag. Han havde derfor først fået sagen, vi mødte i, 10 minutter før retsmødet. Han påbegyndte derefter den sædvanlige oplæsning af udtalelserne i sagen. Kredsretten og jeg kunne meget hurtigt konstatere, at vi ikke havde den udtalelse, som han refererede til. Sagen blev derfor udsat ca. 14 dage og retsmødet aflyst. Da jeg fik fremsendt det dokument, som han var gået i gang med at læse op, viste det sig, at han var mødt i retten med den forkerte sag. Det gør just ikke et godt indtryk på domfældte⁸⁾.

Det grønlandske retssystem er i vid udstrækning et dansk kontrolleret og "ejet" system. I Kredsretterne er der hovedsagligt grønlandsk personale, men i Grønland Landsret er landsdommeren dansker, og der er intet grønlandsk ejerskab.

AFSLUTNING

Grønland er en del af rigsfællesskabet. Justitsvæsnets er stadig en del af dansk ansvarsområde og derfor er det også Danmarks ansvar, at retsvæsnets i Grønland fungerer med en rimelig standard. Det ville utvivlsomt have været gavnligt, hvis der fra grønlandsk side havde været større interesse for et godt funge-

rende retssystem og en anstændig behandling af Grønlands egne kriminelle. Et synspunkt, der i den forbindelse ofte fremføres, er, at man hellere vil prioritere ressourcer til handicappede og andre trængende. Er man først sat ud på isen, så er man selv ude om det.

Det kan undre, at Danmark vil være tingenes tilstand bekendt. Grønland er ikke blot en del af rigsfællesskabet, men er Danmarks baggård.

Vi yder som nation meget store bidrag til opbygning af retssystemer i forskellige 3. verdens lande. Jeg har selv deltaget i dette arbejde rundt om i verden, både i Asien og Afrika.

Grønland kunne have stor gavn af, at den systematiske og omfattende tilgang, som Danmark bidrager med overfor 3. verdens lande, også blev anvendt i Grønland. Mit bud er, at med den rette systematiske indsats ville et godt fungerende retssystem, drevet af grønlændere og med minimal dansk bistand, kunne etableres på under 10 år. Hvis der ellers er interesse for det. Desværre er der ikke meget, der tyder på det.

Thorikild Høyer er forsvarsadvokat. Sammen med to andre advokater starter han 1.10.2010 "Nyhavnsadvokaterne. Levende Menneskerettigheder" (www.nyhavnsadvokaterne.dk).

Noter:

1. Jeg har som forsvarsadvokat gennem årene været involveret i omtrent 30 sager med grønlandere. Det har for hovedpartens vedkommende drejet sig om sager om foranstaltningsændring, hvor jeg har repræsenteret den i Danmark anbragte grønlandere under retssager, hvor der har været nedlagt påstand om ændring evt. ophævelse af den grønlandske dom om anbringelse i Danmark. For et mindre antals vedkommende har jeg været forsvarer i egentlige straffesager. Herunder en enkelt sag, der blev genoptaget efter at den pågældende med urette havde været anbragt i Herstedvester i 2 ½ år. Efter en fornyet efterforskning blev han frifundet. Jeg har også været forsvarer i flere sager, hvor grønlandere er blevet tiltalt for kriminalitet i Danmark.
Denne artikel omhandler ikke de sidstnævnte sager, omend disse også rejser mange principielle problemstillinger. Hvorfor bliver eksempelvis personer, der i Danmark har været involveret med at indsmugle hash til Grønland overført til Grønland, hvor straffniveauet er 3-5 gange højere, afsoningsvilkårene væsentlig ringere og resocialiseringsmulighederne ikke eksisterende for danskere? Danskere der fra Danmark er involveret i smugling til andre dele af rigsfællesskabet, bliver dømt i Danmark efter danske regler, får straffelængder efter dansk praksis og kommer til at afsone i Danmark. Hvorfor er der denne forskel til den del af rigsfællesskabet, der hedder Grønland? Og hvorfor bliver grønlandere, der straffes i Danmark for kriminalitet her behandlet efter danske regler i stedet for efter den grønlandske gerningsmandmodel? Sammenstødet mellem de to forskellige straffesystemer er ikke løst tilfredsstillende.
2. Det lyder væsentlig bedre end det er. Der er ingen statistiske opgørelser over ekspeditionstiden, men det er ikke ualmindeligt, at det tager 6-12 måneder fra en begæring er fremsat til sagen kommer for. Begæringen skal behandles hos Grønlands Politimester. Der skal indhentes en erklæring fra Anstalten ved Herstedvester. Sagen skal berammes. I alle led fungerer bureaukratiet meget dårligt, så tiden går og går.
3. Det er desværre aldrig blevet afprøvet, om denne praksis med at placere grønlandske kriminelle tusinder af kilometre væk fra deres egen kultur, familie og netværk er i strid med Menneskerettighedskonventionens art. 8: "Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance.
Stk. 2. Ingen offentlig myndighed må gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et

demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder."

Det argumenteres der med styrke for i Helle Ginnerup-Nielsens specialeafhandling:
http://www.justitsministeriet.dk/fileadmin/downloads/Forskning_og_dokumentation/bedste2005.pdf

4. Lægsmænd er almindelige borgere, der deltager i processen fuldt ud på linje med de professionelle aktører. I Grønland er kredsdommerne almindelige borgere, der har fået en meget begrænset grunduddannelse. De suppleres i straffesager af to domsmænd (almindelige borgere), ligesom i byretterne i Danmark. Forsvareren er som udgangspunkt også en almindelig borger, der har fået en begrænset grunduddannelse.
5. Jf. Menneskerettighedskonventionen art. 6 stk. 1: "Enhver har ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist..."
6. Jeg har forgæves forsøgt at få helt præcise oplysninger om, hvor meget hotline ordningen har været brugt, men hverken Grønlands landsret eller de to kontorer, der er involveret i ordningen kan oplyse noget konkret. Landsretten har end ikke ulejliget sig med at besvare min henvendelse.
7. Der er også mulighed for beskikkelse af en såkaldt stedlig medhjælper – denne ordning er primært tiltænkt situationer, hvor forsvaret skal udøve funktioner på et sted, hvor forsvareren ikke befinder sig. Eksempelvis en sag, der foregår i Nuuk, hvorfor forsvareren også er fra Nuuk. Så skal der gennemføres en indenretlig afhøring på østkysten. I et sådant tilfælde beskikker man en stedlig medhjælper. Denne sidste ordning, der ikke har til formål at styrke de læge forsvarere, har været anvendt en enkelt gang siden indførelsen den 1. januar 2010. Den først nævnte ordning med en stedlig medhjælper har ikke været anvendt.
8. Det hører med til historien, at mens domfældte, hans bistandsværges og jeg så efter at kameraerne er slukket sidder i lokalet og drøfter, hvad der er sket samt generelt prøver at berolige domfældte, så starter videolinket pludselig igen. Det viser sig at være et andet retsmøde, hvor en anden kredsret var gået to timer fejl i en anden sag. I den sag var domfældte og hans forsvarer mødt op to timer tidligere end os, men der havde ikke været noget opkald fra kredsretten, så de var gået igen.